

Podmínky řízení

Z hlediska posouzení pravomoci je nepodstatné, zda je žaloba, tak jak byla podána, projednatelná, neboť případná neurčitost žaloby nic nemění na žalobním žádání, pokud bylo vyjádřeno alespoň natolik srozumitelně, aby z něj bylo seznatelné, že spadá do oblasti soukromého práva. Otázku projednatelnosti žaloby soud řeší až v průběhu řízení podle příslušných procesních ustanovení.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 25 Cdo 1262/2019-76, ze dne 29.8.2019)

Nejvyšší soud rozhodl v právní věci žalobce: P. B., zastoupený Mgr. J.K., advokátem se sídlem P., proti žalované: Česká republika - Městský soud v Praze, se sídlem P., o „umožnění eutanazie“, vedené u Okresního soudu v Prachaticích pod sp. zn. 6 C 134/2018, o dovolání žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31. 10. 2018, č. j. 7 Co 1464/2018-45, tak, že usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31. 10. 2018, č. j. 7 Co 1464/2018-45, a usnesení Okresního soudu v Prachaticích ze dne 1. 10. 2018, č. j. 6 C 134/2018-29, se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Prachaticích k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Prachaticích usnesením ze dne 1. 10. 2018, č. j. 6 C 134/2018-29, zastavil řízení o žalobě ze dne 4. 7. 2018, doplněné podáním ze dne 26. 7. 2018, jíž se žalobce domáhal zrušení exekuce č. j. 040 EX 5420/17-32 a „umožnění eutanazie“, a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Rozhodl tak ve smyslu právního názoru Krajského soudu v Českých Budějovicích (vyjádřeného v usnesení ze dne 12. 9. 2018, č. j. 7 Co 1205/2018-22, jímž odvolací soud zrušil usnesení Okresního soudu v Prachaticích ze dne 1. 8. 2018, č. j. 6 C 134/2018-13, jímž okresní soud vyslovil svou místní nepřislusnost), že ve věci není ve smyslu ustanovení § 103 o. s. ř. dána pravomoc soudu rozhodovat o návrhu na povolení eutanazie. Návrh žalobce na zrušení exekuce vedené pod sp. zn. 040 EX 5420/17 pak soud postoupil Mgr. K.K., soudnímu exekutorovi.

K odvolání žalobce Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 31. 10. 2018, č. j. 7 Co 1464/2018-45, potvrdil usnesení soudu prvního stupně a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud plně odkázal na závěry učiněné v jeho předchozím rozhodnutí, kde uzavřel, že jelikož právní řád České republiky neumožňuje eutanazii, ani procesní právo neupravuje řízení o jejím povolení a z toho důvodu soudy nemají ve smyslu § 7 o. s. ř. pravomoc takovou věc projednat a rozhodnout.

Proti usnesení odvolacího soudu podal žalobce dovolání z důvodu nesprávného právního posouzení otázky, zda rozhodování o návrhu na „umožnění eutanazie“ spadá do pravomoci soudů ve smyslu § 7 o. s. ř., jež dosud nebyla v rozhodovací praxi dovolacího soudu vyřešena. Namítá, že návrh na povolení eutanazie je svojí podstatou řízením o povolení zásahu do integrity člověka, která je spolu s případnými zásahy do ní, upravena mimo jiné v ust. § 81 a násl. obč. zák. Jelikož v projednávané věci jde ve smyslu § 7 odst. 1 o. s. ř. o jinou právní věc vyplývající z poměrů soukromého práva, kterou podle zákona nerozhodují ani neprojednávají jiné orgány, je žalobce přesvědčen, že pouze soud je oprávněn jeho návrh projednat a rozhodnout o něm. Soudy se jeho návrhem měly věcně zabývat a případně jej zamítnout, nikoli řízení zastavit. Domnívá se, že postupem odvolacího soudu bylo porušeno jeho právo vyplývající z čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a navrhl proto zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud posoudil dovolání, vzhledem k datu napadeného rozhodnutí, podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 30. 9. 2017 (čl. II bod 2 zákona č. [296/2017](#) Sb., dále jen „o. s. ř.“) a jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) shledal, že bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), řádně zastoupeným advokátem ve smyslu § 241 o. s. ř. a je přípustné pro řešení otázky, zda rozhodování o návrhu na „umožnění eutanazie“ spadá do pravomoci soudů ve smyslu § 7 o. s. ř., jež dosud nebyla v rozhodovací praxi dovolacího soudu řešena. Dovolání je důvodné.

Podle § 7 odst. 1 o. s. ř. v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány. Podle odst. 2 tohoto ustanovení spory a jiné právní věci uvedené v odstavci 1, o nichž podle zákona rozhodly jiné orgány než soudy, soudy v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují za podmínek uvedených v části páté tohoto zákona. Podle § 7 odst. 3 o. s. ř. jiné věci projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení, jen stanoví-li to zákon a podle § 7 odst. 4 o. s. ř. pravomoc soudů ve věcech správního soudnictví upravuje zvláštní zákon.

Pravomocí se obecně rozumí oprávnění státního orgánu řešit otázku, které jsou mu zákonem svěřeny. Dle § 7 odst. 1 o. s. ř. mají soudy pravomoc k projednávání a rozhodování věcí v civilním řízení, jde-li o věci vyplývající z poměrů soukromého práva, neprojednávají-li je a nerozhodují-li o nich podle zákona jiné orgány. Rozhodujícím kritériem pro posouzení, zda jde o věc vyplývající z poměrů soukromého práva, je obsah právního vztahu (materiální kritérium), nikoliv to, který právní předpis konkrétní vztah upravuje (formální kritérium). Pravomoc soudů se vztahuje ke sporům, jejichž předmětem jsou nároky vyplývající ze soukromoprávních vztahů mezi účastníky, jež se vyznačují právně rovným postavením jejich subjektů a autonomií vůle; povaha subjektů těchto právních vztahů není pro určení hmotněprávního charakteru projednávaného právního vztahu rozhodující.

Z obsahu žaloby se podává, že žalobce není spokojen s postupem různých státních orgánů (zejména Městského soudu v Praze) ve vztahu k němu, nechce v takové společnosti žít, a proto žádá o „umožnění eutanazie“. I z takto kusého vymezení žalobního požadavku je tedy nepochybné, že se žalobce domáhá zásahu do své osobní integrity, tedy soukromoprávního nároku.

Je-li splněna podmínka, že jde o věc vyplývající z poměrů soukromého práva, zbývá posoudit, zda ji podle zákona neprojednávají a nerozhodují o ní jiné orgány. Rozhodne-li totiž soud, že není dána jeho pravomoc k projednání určité věci, je povinen současně rozhodnout (nemá-li jít o pravomoc cizozemského orgánu) i o postoupení věci orgánu, jehož pravomoc dána je (§ 104 odst. 1 věta druhá o. s. ř.). Není-li takového orgánu, pak nemůže být povolán k ochraně práv a oprávněných zájmů účastníků sporu jiný orgán než právě soud (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2001, sp. zn. 20 Cdo 2498/99, uveřejněné v časopisu Soudní judikatura č. 110/2001, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2001, sp. zn. 29 Odo 532/2001, uveřejněné pod č. 23/2002 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek). Lze se ztotožnit se závěrem odvolacího soudu, že není žádný orgán zákonem povoláný rozhodovat o „umožnění eutanazie“. Je tedy nutno uzavřít, že uplatněný nárok projedná soud, neboť není jiný orgán, který by danou věc projednával.

Z hlediska posouzení pravomoci je nepodstatné, zda je žaloba, tak jak byla podána, projednatelná, neboť případná neurčitost žaloby nic nemění na žalobním žádání, pokud bylo vyjádřeno alespoň natolik srozumitelně, aby z něj bylo seznatelné, že spadá do oblasti soukromého práva. Otázku projednatelnosti žaloby soud řeší až v průběhu řízení podle příslušných procesních ustanovení.

Na těchto závěrech nic nemění skutečnost, že se žalobce zřejmě domáhá něčeho, co náš právní řád nepřipouští a je-li realizováno, trestá. Hodnocením toho, zda je uplatněný nárok po právu, zda mu lze vyhovět, se totiž soud zabývá až při řešení věci samé. To, že uplatněnému nároku nelze vyhovět, se

nemůže projevit v tom, že nebude vůbec projednán, ale v tom, že bude žaloba zamítnuta.

Z uvedených důvodů je právní posouzení odvolacího soudu nesprávné, proto Nejvyšší soud napadené usnesení odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil, a protože se důvody pro zrušení usnesení odvolacího soudu vztahují i na usnesení soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud podle § 243e odst. 2 o. s. ř. i usnesení soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Sluší se dodat, že přistoupí-li soud prvního stupně k věcnému projednání žaloby (po jejím upřesnění), sám stanoví, která organizační složka je příslušná za stát jednat. Je-li totiž účastníkem řízení Česká republika (jak je tomu v daném případě), je povinností soudu objasnit, zda jsou splněny podmínky stanovené zákonem č. [201/2002](#) Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ve znění pozdějších předpisů, aby v řízení za stát vystupoval Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, nebo zda má jménem státu jednat jiná organizační složka státu, jakož i to, která z nich je podle zákona č. [219/2000](#) Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle jiného právního předpisu příslušná v konkrétní věci za stát vystupovat (srov. též právní názor uvedený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 2009, sp. zn. 25 Cdo 1649/2007, který byl uveřejněn pod č. 10/2010 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. 30 Cdo 629/2005 nebo ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. 21 Cdo 4639/2016).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Poučení účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Právní otázka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Moderace nákladů](#)
- [Dovolání](#)
- [Procesní společenství účastníků](#)